

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ НУК
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін
ГОМЕЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Франциска Скорини
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

УКРАЇНА І БІЛОРУСЬ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

міжнародний науково-методичний семінар

18–19 травня 2017 р.

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова,
кафедра соціально-гуманітарних дисциплін,
пр. Героїв України, 9*

МАТЕРІАЛИ СЕМІНАРУ

Миколаїв
НУК 2017

ОРГАНІЗАТОРИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут НУК
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін
Гомельський державний університет
імені Франциска Скорини
Історичний факультет

**Матеріали публікуються за оригіналами, які представлені авторами
Претензії щодо змісту та якості матеріалів не приймаються**

Відповідальний за випуск:

М. О. Федоренко

Україна і Білорусь: історія та сучасність : матеріали міжнародного науково-методичного семінару. 18–19 травня 2017 р. – Миколаїв : НУК, 2017. – 42 с.

В матеріалах міжнародного науково-методичного семінару висвітлюються наступні питання: 1) обговорення сучасного стану взаємовідносин України і Білорусі; 2) висвітлення спільної трагедії Українського і Білоруського народів під час Першої та Другої світових війн; 3) обговорення вузлових проблем сучасної української та білоруської історичної науки; 4) обмін результатами наукових досліджень, і їх популяризація серед молоді, громадськості, викладачів; 5) встановлення творчо-наукових і міжособистісних комунікацій серед дослідників і учасників семінару; 6) виявлення перспективних напрямів досліджень. Формування почуття регіонального патріотизму, гордості за свою «малу» Батьківщину та формування активної громадянської позиції серед молоді і студентства.

УДК 93:37.0:1(477)(476)

©Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2017

ст. ; И. В. Михутина (науч. ред.). – Брянск, 2002. – Вып. 4. – С. 198–211.

11. Мартиненко, В. В. Виникнення державності в Білорусі (1917–1918 рр.) : автореф. дис.... канд. іст. наук / В. В. Мартиненко ; Чернігівський нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2010. – 22 с.

12. Матвієнко, В. М. Політика УНР та Української Держави щодо новопосталих державних утворень на території колишньої Російської імперії (1917–1921 рр.) : автореф. дис.... д-ра іст. наук / В. М. Матвієнко ; Київський нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – К., 2003. – 40 с.

13. Матвієнко, В. М. Українська дипломатія 1917–1921 років: на теренах постімперської Росії / В. М. Матвієнко. – К. : ВПЦ «Київський Університет», 2002. – 397 с.

14. Панасюк, О. П. Спроби створення білоруської національної армії у 1917–1918 рр. / О. П. Панасюк // Наук. пр. іст. фак-ту Запорізького нац. ун-ту. – 2014. – Вип. 38. – С. 108–112.

15. Панько, О. Д. Становлення білоруської державності. 1914–1923 рр.: територіальний аспект : автореф. дис.... канд. іст. наук / О. Д. Панько: Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – Л., 2004. – 20 с.

16. Саракавік, І. А. Удзел Беларусі і України ва ўтварэнні Саюза ССР : спроба новага погляду / І. А.

Саракавік // Беларусь–Україна : гістарычны вопыт узасмаадносін : Матер. міжнар. навук. канф., Мінск, 18–19 сакавіка 2003 г. / Ін-т гісторыі НАН Беларусі, Рэдкал. : У. І. Навіцкі (гал. ред.) і ін. – С. 237–243.

17. Старовойтов, М. И. Политика белорусизации и украинизации в 20-е годы XX века: общее и особенное / М. И. Старовойтов // Известия Гостомельского гос. ун-та. – 2006. – № 2 (35). – С. 52–56.

18. Стрикун, І. С. Становлення білоруської державності (1917–1921 рр.) : автореф. дис.... канд. наук / І. С. Стрикун ; НАН України, Ін-т історії України. – К., 2010. – 22 с.

19. Трафімчык, А. В. Беларуская-ўкраінскае размежаванне па Берасцейска-Пінскаму Палессю / А. В. Трафімчык // Беларускі гістарычны часопіс. – 2006. – №4. – С. 17–23.

20. Трацяк, С. А. Кіеўская місія Беларускай Народнай Республікі / С. А. Трацяк // Вес. Нац. акад. навук Беларусі. Сер. гуман. навук. – 2005. – № 3. – С. 50–59.

21. Ціхаміраў, А. В. Станаўленне і развіццё беларуска-украінскіх адносін у 1918–1920 гг. / А. В. Ціхаміраў // Весн. Бел. гос. ун-та. – Сер. 3. – 2005. – № 3. – С. 28–32.

УДК 300.35

Дрожанова О. М., Ступак О. П.

Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

м. Миколаїв, Україна

НАЦІОНАЛЬНА ДЕРЖАВА У ЗІТКНЕННІ ЛОКАЛЬНОГО І ГЛОБАЛЬНОГО

Глобалізація як багатовимірний процес суспільної трансформації, включаючи зростання торгівлі, інвестицій, подорожей та комп'ютерних мереж, у якому взаємопов'язані численні сили, робить національні кордони більш проникними. У цьому суголосні скептики й оптимісти, критики і прихильники глобалізації. Провідні європейські дослідники З. Бауман, У. Бек, Е. Гідденс, С. Кастельс, Ю. Габермас значну увагу приділяють проблемам і перспективам національної держави в епоху глобалізації. На думку Е. Гідденса, внаслідок того, що сучасні держави тісно пов'язані з регіональними і транснаціональними політичними й економічними угрупованнями і корпораціями, кордони сучасних держав втрачають статус жорстких демаркаційних ліній. Їх швидше можна порівняти з «фронтирами», які відсовуються по мірі добровільного делегування урядами частини повноважень наднаціональним інститутам і

організаціям [2, С. 21]. У. Бек наголошує, що «разом із глобалізацією руйнується структура основних принципів, на підставі яких дотепер організовувались і жили суспільства і держави, являючи собою територіальні, відмежовані один від одного єдності, ... з'являються нові силові і конкуруючі співвідношення, конфлікти та перехресчування між національно-державними єдностями й акторами, з одного боку, та транснаціональними акторами, ідентичностями, соціальними просторами й процесами – з іншого» [1, С. 45].

Як емпіричні, так і теоретичні дослідження показують, що сама по собі держава як інститут залишається єдиним джерелом легітимності, соціальної відповідальності, гарантом суспільного блага (навіть значення цих функцій посилюється) [4]. Проте слід усвідомити, що одна з найгостріших проблем сучасних національних держав –

недостатня культурна гомогенність населення. Розглядаючи глобалізацію як фундаментальну реструктуризацію соціальних інститутів та їхніх взаємозв'язків, одним з наслідків якої є нові форми соціальної і культурної диференціації як в окремих країнах, так і в світі в цілому [3, С. 352], слід відмітити зміну діалектики глобального і локального. Одна з тенденцій глобалізації – це фрагментація та диференціація. Виникнення значних соціальних розмежувань, поглиблення культурної і соціально-психологічної розмаїтості є невід'ємною складовою глобалізації, а не лише реакцією на її негативні наслідки. З одного боку, глобалізація посилює гомогенізацію та уніфікацію, які загрожують культурам і традиціям, локальним і національним ідентичностям, з іншого – глобалізація сприяє збереженню і розвитку відмінностей і багатоманітності, а отже захисту локальності й гетерогенності. Вказані двоїсті тенденції глобалізації найпотужніше виявляються у державах, які постають перед національними державами.

Розв'язання антиномій, спричинених глобалізацією, передбачає розуміння того, що діяльність людей у тих життєво важливих аспектах, які визначаються рівнем розвитку науки і техніки, стає системно організованою, щільно інтегрованою в масштабах всього людства. Але в тій частині, у якій діяльність людей залежить від їхнього ціннісного вибору, етнокультурної ідентичності, людство залишається цивілізаційно багатоманітним, диференційованим, розколотим. Політичний процес, що відбувається сьогодні, відроджує інтерес до національних культур як головного механізму збереження місцевих географічних і культурних відмінностей та їх

інтеграції у новий світовий порядок. Таке термінологічне нововведення як «глокалізація», підкреслює перспективу глибинного синтезу локальних і глобальних смислів у новому типі стратегічної поведінки – одночасно мислити глобально, але діяти локально.

Все сказане свідчить, що сьогодні необхідне всебічне вивчення впливу глобалізації на усі царини життя суспільств і національних держав, визначення стратегій національної та культурної політики. Виконання цих завдань соціальними науками потребує не лише поглиблення емпіричних і теоретичних досліджень, а й розробки концептуальних засобів осмислення суперечностей, викликаних глобалізацією.

Список використаних джерел та літератури

1. Бек, У. Что такое глобализация? / У. Бек ; Пер. с нем. – М. : Прогресс–Традиция, 2001. – 304 с.
2. Гідденс, Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя / Е. Гідденс ; Пер. з англ. – К. : Альтерпрес, 2004. – 108 с.
3. Ступак, О. П. Соціокультурні умови формування суб'єктивності в контексті глобальних змін / О. П. Ступак // Актуальні проблеми психології : Зб. наук. праць / Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України; За ред. С. Д. Максименка. – Т. 7. Екологічна психологія. – К.; Миколаїв : Іліон, 2009. – С. 352–355.
4. Хелд, Д. Глобальные трансформации : Политика, экономика, культура / Д. Хелд, Д. Гольдблатт, Э. Макгрю, Д. Перратон ; Пер. с англ. – М. : Практика, 2004. – 576 с.

УДК 94(477):364:394.91

Дудник В. М.

Київський національний торговельно-економічний університет

м. Київ, Україна

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА БІЛОРУСЬКИХ ВОЛОНТЕРІВ В УМОВАХ ПРОВЕДЕННЯ АТО

Розглядаючи феномен активності людини у соціально-політичному житті власної країни, важливо не забувати, що її найбільш активні прояви відбуваються у складних історичних ситуаціях і диктуються не лише патріотичними почуттями а й загальнолюдськими цінностями, що властиво представникам різних поколінь, соціальних верств, професій та народів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких автори торкаються проблематики функціонування доброчинності в Україні дає підстави стверджувати, що тематика вивчається досить активно та ґрунтовно фахівцями різних галузей знань. Цікавість науковців викликають історичні [5-6; 7, с. 244; 12, 22 с.] та сучасні соціально-політичні [1, с. 305; 13, с. 44] передумови розвитку громадської активності в

ЗМІСТ

Губський С. І. Питання державного будівництва в Україні та Білорусі (1917–1922рр.) у дослідженнях сучасних українських та білоруських науковців.....	4
Дрожанова О. М., Ступак О. П. Національна держава у зіткненні локального і глобального.....	6
Дудник В. М. Співпраця українських та білоруських волонтерів в умовах проведення АТО.....	7
Елізараў С. А. Гомельшчына ў працэсах фарміравання расійска-ўкраінскай мяжы (1919–1926 гг.).....	10
Казанцэў Я. Я. Тэрміналогія млынарства XVI–XVIII ст. на тэрыторыі України і Беларусі.....	12
Касьяненко А. П. Перспективы совместных исследований стратегий устойчивого развития на региональном и местном уровне	14
Косов А. П., Юрчак Д. В. Белорусская историография взаимоотношений Беларуси и Украины в постсоветский период	17
Котляр Ю. В. Альтернативна історія в радянській історіографії	19
Кротаў А. М. Беларуска-польскія адносіны ў час польскага нацыянальна-вызваленчага паўстання 1830–1831 гг. на тэрыторыі Беларусі.....	21
Кукса А. Н. Современная историография белорусско-украинских отношений 1917–1922 гг.	23
Мезга Н. Н. Беларусь в международных отношениях периода польско-советской войны 1919–1920 гг. в отражении современной белорусской историографии	25
Патлайчук О. В., Коршун І. І. Деякі аспекти навчання майбутнього інженера в умовах дуальної освіти.....	27
Патлайчук О. В., Шлапак И. И. Формирование системы дуального образования в технических вузах Украины как механизм защиты от прекарных угроз.....	28
Склярова О. М. Державницькі концепції в суспільно-політичній думці України та Білорусі початку ХХ ст.: чинники формування.....	30
Смирнов О. І., Бондаренко Д. В. До питання про торгівельний шлях між Балтією та Чорним морем на початку першого тисячоліття на новітніх археологічних відкриттях в Пониззі Дніпра (за підсумками археологічних робіт на о. Березань у 2016 р.).....	32
Стрелец М. В. Сотрудничество, обращённое в будущее.....	34
Трибулькевич К. Г. Студентське самоврядування Білорусі, Росії, Литви: аналіз розвитку.....	36
ЗМІСТ	39